

TELEGRAFUL ROMAN.

Apere Marția. Joi și Sâmbata

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceane Sibiu strada Măcelarilor 45

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr., rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiu, 4 August 1895.

Splendida primire ce s'a făcut părechi regale române din partea monarchului nostru au atras din nou atențiunea presei europene asupra României, și se consideră ca fapt împlinit intrarea acesteia în tripla alianță, și regularea prin contract a pozițiunii României față cu cele trei puteri mari din centrul Europei.

În special cu partea din urmă cu regularea prin convențiune a raportului dintre România și tripla alianță se ocupă o corespondență din București publicată în ziarul din Viena „Neue Freie Presse”.

România a fost mult timp considerată ca un stat, care e pericol pentru pacea europeană.

Părerea acésta o avea cu deosebire presa din monarchia noastră, și nu fără cuvânt, căci în România era un curent vedit dușmănos existenței statului nostru.

Acelui curent s'a dat manifestatiune publică la desvălirea monumentului lui Ștefan cel mare. La banchețul dat din acel incident în Iași deputatul Petru Grădistanu a tostat pentru cele trei petrii scumpe, cari lipsesc din coróna României. Acésta a fost prima manifestatiune publică făcută în prezența regelui, și tendința ei era, să se arete în mod oficial curentul care domnesce în statul vecin până și în cercurile guvernamentale.

După aceste premise corespondența din ziarul vienez face descoperirea, că guvernul Germaniei pe cale confidențială a dat României să înțelegă pericolul, la care e pusă pacea europeană prin manifestatiunile din România.

Guvernul lui Ioan Brătianu a priceput situațiunea, și de aci s'a auzit apropierea României de tripla alianță.

Ministru president Ioan Brătianu se întâlnește în vara anului 1883 în Gastein cu cancelariul Germaniei, și cu ministrul de externe al Austro-Un-

gariei. Ce au vorbit acei trei bărbați de stat nu se știe, esența vorbirilor însă o a exprimat Ioan Brătianu în cuvintele „Domnilor, v'am adus pacea” cuvinte rostite populațiunii orașului București, care l'a întâmpinat la gară.

Acésta însă în politica esternă a României nu a fost primită cu plăcere de către diplomația rusă. A urmat apoi opera grandioasă a fortificărilor în România, operă grandioasă, care a fost aprobată de ambele mari partide din România, și opozițiunea făcută s'a redus numai la motive financiare, în esență însă atât liberalii cât și conservativii erau de acord, ca statul să se îngrijescă pentru un eventual război.

Fortificările erau privite cu ochi răi de către diplomația rusă, în tocmă ca și apropierea României de alianța celor trei puteri mari, de cea caderea liberalilor din 1888 a fost binevenită Rusiei, care punea mari speranțe în un cabinet al conservatorilor.

După liberali au urmat cabinetul Rosetti-Carp. Acest cabinet era considerat al partidei junimistilor, și faptele Carp ca ministru de externe era adevăratul conducătoriu junimistii înse erau declarați încă din 1883 pentru apropiere de alianță înțreită. Cu deosebire s'a dat expresiune finutei junimistilor în o ședință a parlamentului când a fost interpelat guvernul pentru ținuta sa în politica esternă. Ministrul de externe P. Carp a răspuns foarte clar. România — a zis ministrul prin pozițiunea sa geografică e osândită să devină terenul de război la un eventual atac al orientului asupra occidentului civilizat. În acest caz nu pôte fi vorbă de o neutralitate, care în ambele direcțiuni ar fi privită cu neîncredere, este deci o datorință pentru existența statului, ca România încă de acum să se alăture la statele din occident, cari nisuesc a susține pacea, și cari prin acésta și prin referințele culturale către România dau cele mai bune garanții pentru priin-

ciosa dezvoltare a țerei. Declarațiunile aceste au fost destul de clare, și politica esternă a junimistilor nu a mai fost secret pentru nimenea.

Până atunci însă nu erau declarați conservatorii, și speranțele diplomației rusești de acésta erau legate.

În anul 1889 urmază cabinetul conservator în frunte cu L. Catargiu, și resortul esternelor se dă lui A. Lahovari. Puținii bărbați opoziționali, cari mai țineau la acțiunea, ca România să nu-și lege mâinile, au creșut că vor aduce pe ministrul de externe în perplexitate, dacă i vor aminti de ținuta sa până acum în politica esternă. Ministrul însă a declarat, că politica esternă o stătoresce consiliul de miniștri, și că altcum judecă un ministru inițiat cu toate detaliurile politice esterne, și altcum un opozițional, care face combinațiuni numai. Altcum ministrul revocă publice eventualele enunțări, făcute în contra alianței înțreite.

S'au manifestat deci pentru alianța cu puterile din vest toate trei partidele din România. Faptele au și existat alianța, însă era legată numai existența guvernului, și la o eventuală schimbare de guvern nu era eschisă posibilitatea schimbării și în politica esternă Lipsia un contract formal cu putere obligatorie pentru stat, care se nu fie spus schimbărilor.

Un asemenea contract formal a pretins P. Carp, și dela acésta și-a făcut condiționată intrarea sa în cabinetul Catargiu.

Cestiunea acésta s'a regulat de trei ani, și dacă acum numai s'a dat în forma unei vizite la împăratul rege al Austro-Ungariei publicității, acésta se esplică ca faptul, că numai acum s'au terminat fortificațiunile, și se crede că ele au fost condițiunea, sub care cele trei puteri au garantat României inviolabilitatea, întregitatea teritoriului și a intereselor ei de stat.

Acéste le comunică ziarul vienez ca întregire a vizitei dela Iechl. Din

ele rezultă intrarea României în alianța înțreită, care de bună seamă nu va fi fără de injuriere și asupra politice interne dela noi.

Noi sperăm o îndreptare spre bine însă numai în cazul, când din ambele părți se va observa o ținută mai conciliantă.

În încordarea de aji cu greu vom ajunge la o înțelegere.

Revista politică.

Noi am amintit în foia noastră despre proiectul școlar al guvernului din Belgia. Cu toate demonstrațiile arangiate de socialisti și anticlericali, ministrului de culte, Schollaert, i-a succés să asigure prin amintitul proiect bisericii ingerința binefăcătoare asupra învățământului religios din școle. Totuși a fost silit, să admită un articol, prin care pôte cere cineva dispensarea dela studiul religiunii. Să găsim în Belgia oameni fără prevederi cari îndemnă să nu-și lase copii în ora de religiune. Astfel se exprimă unul în chipul următor: „Eu sper, că toți oamenii vor dispensa pe copii lor de învățământul religios. Și acésta nu o dic, pentru-că sunt dușmanul religiunii, ci pentru-că eu gândesc că religia trebuie să se învețe în biserică și știința în școală”. Mai mare nonsens n'a putut vorbi consilierul de școle, Morichar. Școla nu trebuie nici odată separată de biserică; dacă se rupe legătura naturală dintre ele, atunci societății omenesci trebuie să-i meargă rău. Aibă un om capul plin de știință, dacă acésta știință nu are fundament religios-moral nu numai că nu plătesce nici o cépă degerală, dar pôte deveni chiar și stricăciosă.

* * *

Buddhiștii vegetariani continuă a sêvărși cele mai îngrozitoare crime asupra misionarilor creștini din China. Catolicii au aici

FOIȚA

Momente din literatura mai nouă a sașilor transilvăneni.

(„Neaga” oder „Frauenherz und Frauenehre”, dramatisches Gedicht in fünf Acten von C. F. Armin. Berlin 1894.)*

Vă este tuturor bine cunoscut poporul din Transilvania, care timp de șase secole și ceva, a avut și are în posesiunea sa plăsurile cele mănăse, miezul țerii celei încununată de munți, văile de alungul rîurilor, a Bârsei, a Cibinului, a Târnavelor, a Bistriței și a Oltului. Este poporul săsesc, cea mai mică dintre naționalitățile cu drepturi istorice din Transilvania. Popor blajin, liniștit și laborios, ajuns în urma poziției favorabile prin cultivarea pământului și prin alte împrejurări esterne la o stare materială și culturală remarcabilă — este și astăzi un factor cultural integrant în șirul popoarelor din Ungaria. Și acest mic popor are un frumos trecut!

*) Studiu citit în o ședință a societății „Petru Maior” din Budapesta.

E drept, că acest trecut e pôte mai lipsit de tragedii ca al nostru; e drept, că pe timpul necontenitelor războaie alții dedeau mai întâiu pept cu diferiții dușmani, până-ce acestia sosiau la cetățile lor; e drept, că ei au fost totdeauna cei dintâiu cărora li se împărțiau cu belșug favorurile, dar cu toate acestea, au adus și ei frumoșe tributuri pe altarul istoriei patriei noastre comune. Ba ai sta să crești, vedându-i așa apatici cum sunt ei, fără o lăcă de insufletire, silitori din cale afară și îngrijiti de a ricăi, ca și o găină muncitoare numai în miezuina sa, numai pentru sine, ai sta să crești, dic, că obosiți și resignați se lasă la o parte și doresc acum a trăi numai cu trecutul lor.

Gremiul culturai sașilor este Nord-Vestul Europei, blonda Germanie, lăgănul lor, unde vecinic se visază, un isvor de cultură, ce a devenit acum așa dicend comun, și adapă o lume întregă cu știință. Acésta le-a dat sprigin, le a dat bărbați mari, reformatori, precum nouă mai târziu Roma pe cei trei luceféri ai redesteptării noastre ne-a dat. Și ei își cinstesc mult mama lor genuină. Și aji încă

mai tressar de bucurie și le cresce conștiința, cetind despre miturile germane bogate, care sunt și ale lor, despre zeul Odin, cel încungiurat de virginele „Walküre”, despre Baldur zeul Asilor, despre Freya și altele. Gândurile lor se primblă cu drag pe malurile încântătoare ale Rinului și cantă pe „Loreley”; apoi prin locurile unde Siegfried, Dietrich și alți eroi strămoși se luptau cu crunții bălauri. Și e bine, laudabil, când un popor își stimază lăgănul copilariei sale, cu atât mai mult în cazul, cum e cel de față, când un popor dătoresce celui lăgănu esistența sa etnică.

Conservarea de neam, după-cum șcim, este în prima linie conservarea limbei, seu cu alte cuvinte, limba este sucul conservării proprii a unui popor. Sașilor li s'a dat de către germani o limbă literară, limba introdusă prin reformatiune în biserică și școală, prin acésta limbă sașilor li s'a dat și o trăinicie corespunzătoare. Până ce între ei nu există unitate de limbă, nu putea fi vorbă nici de o unitate culturală, dar nici chiar de unitate etnică, și prin urmare nu puteau spera în un viitor mai lung pe aceste pla-

iuri. Octroarea limbei germane a fost quasi o nobilă altuire pentru conservarea imună a valorii lor de naționalitate în — Ungaria.

Limba germană a devenit deci și limba lor, în biserică, în școală și comunicațiune, cu ea li se tredește și conștiința de popor german, prin ea li se crează o basă de cultură. Vorbind deci despre o literatură a sașilor înțelegem o literatură făcută în acésta limbă și nu în cea comună săsască, ceea-ce natural nici nu putem, căci nu există.

În limba săsescă primordială nu s'a scris. Causa este lipsa unui dialect mai ciselat și mai prevalent, care să domineze aproape în toate cercurile din Transilvania locuite de sași. E cunoscută împregiurarea, că diversitatea dialectelor săsesci și în special fluctuațiunea vocalelor (motăr, muotăr, mătăr mectăr etc.) este atât de imensă, încât bistrițanul cu brașovenul dacă nu nemțesce apoi numai românesce să știu înțelegere. Un caz aproape analog avem aci în Ungaria, unde sêrbul și slovacul, veri de o limbă, se înțeleg în limba germană, (ca se nu dic magiară!) Și dacă totuși să scrie acum ceva să-

41 episcopi, 664 preoți europeni, 34 mănăstiri, 559 preoți chinezi, 34 colegii, 1,092.518 de convertiți. Acesta e rezultatul unei munci de 300 de ani la o populație de 400 milioane. Misiunile peotestante există numai de 100 de ani. Numărul misionarilor protestanți s'au urcat la 5000. Anglia contribuie pe an 1/2 milion punți sterlingi pentru misiunile sale din China.

* * *
Scirea, că principele Ferdinand al Bulgariei, ar voi, să se proclame de rege, e falsă! Lui i s'a făcut o primire grandioasă, pentru că prin această Bulgarii au vrut, să arete lumei întregi, cât e mult țin ei la dinastia lor.

E vorba, să se convoce în curând o nouă Sobranie, în care să se înarticuleze éráș art. 28 din constituție, prin care se cere, ca principele moștenitor să fie de confesiunea ortodoxă. Tote toile streine și deputațiunea bulgară confirmă, că această ar fi un act prevenitor față cu Rusia, care ar face-o să trateze mai cu dragoste pe Bulgari. Un bărbat de stat al acestora a mărturisit, că ori cât de bine ar sta ei cu rușii, Bulgaria bulgărescă și independentă va rămânea. Dea D-șeu, dar ni-e témă de contrarul!

* * *
Omul, care are ađi multă popularitate în Bulgaria, este prim-ministrul Stoilow. Acesta a comunicat redactorului ăiarului frances, Matin, că Rusia n'a impus nici o condițiune Bulgariei, ci a dat numai să înțelégă deputațiunei că trecerea principelui Boris la confesiunea ortodoxă ar fi o garanție pentru bunele intențiuni ale principelui Ferdinand. Guvernul nu va face nici o presiune asupra principelui în această privință. Nici metropolitul, Climent, nu va trece peste cercul său de activitate. Bulgaria nu vrea nici o schimbare de dinastie.

* * *
„Noi suntem sătui de crise. Desminte scirea că noi am fi chemat pe principele George din Grecia, ca principe al Bulgariei. Poporul bulgăresc privește cu incredere la decisiunea principelui. Nu se va revolta nici atunci, când Ferdinand n'ar satisface așteptările poporului!“ — Vederemo.

* * *
Prim-ministrul Austriei, Kielmansegg a dat o ordinațiune funcționarilor de stat, prin care îi face atenți asupra datorințelor lor față cu secretul de oficiu și față cu exercitarea drepturilor politice. Intre altele ăice, că nici un funcționar nu e permis, să facă pu-

blicitate din secretele oficiale; că fiecare funcționar își pôte esercia liber dreptul de cetățean, la alegeri bună oră, însă numai într-o astfel de formă, ca să nu-și calce jurământul depus; că în general nu le e permis funcționarilor, să convoce și să conducă adunări publice, sau să agite poporul în sau defavorul guvernului. — Tote aceste lucruri se înțeleg de sine. Cu tote acestea în Ungaria funcționarii nu numai că agită, dar dela ei depinde mai în totdeuna majoritatea guvernului. Ce e drept, cam așa se întâmplă mai în tote țările constituționale: Funcționarii trebuie să fie samarii guvernului, ca să-și asigure existența. Nu e corect, nici trumos dar așa e. Kielmansegg și-a exprimat o dorință justă, dar nici odată realizabilă!

* * *
O telegramă din Constantinopol comunică următoarele: În cercurile diplomatice se confirmă scirea, că declarațiunile făcute de curând din partea Turciei asupra cestiunei armene prea puțin au contribuit la regularea acesteia. Nu se pôte tăgădui, că pórta în cea mai din urmă notă a arătat mai multă prevenire, ca de altă dată, făcând unele declarațiuni, cari pân' acum nu le-a făcut și în cercând să motiveze observările ei cu privire la propunerile de reformă făcute de cele 3 puteri. Acesta însă nu împedecă pe Turcia, ca să refuză consimțământul ei în ce privește punctele principale.

* * *
Incoronarea țarului se va face pe la jumătatea lunii Aprilie, stil vechiu în Moscva. Mari comercianți de giuvaericele lucrăză la tacămurile de argint deja de acum. După încoronare părechea imperială va petrece câte-va săptămâni în Moscva. Ambasadorul austro-ungar și-a ales din vreme locuința, care o va avea în timpul sêrbărilor de încoronare.

Fără podóbe, fără alaiu!..

Sub aaest titlu scrie „Revista Orăștiei“ un articol de fond, pe care îl reproducem:

„Precum am vestit și noi, cu ăia de 1 Octobree, noua lege despre căsătoria civilă, întră în vigóre. Trecem peste tristul adevêr, că această lege contra aducerii căreia cu toții am protestat pe când încă era numai plan, ne jignesc dureros în simțemintele noastre și în creșterea noastră de creștini. Am fost deprinși din străvechi vremuri a vedea în căsătorie o taină sfântă, ce se încheie cu totă curățenia și evlavie

în fața lui Dzeu și a slugitorilor Lui, — dela 1 Octobree încolo însă vom fi îndatorați a socoti căsătoria ca pe un ori-care alt contract ce îl închei înainte slugitorului statului, în fața martorilor, asupra unui pământ, unei case sau ori-ce alt lucru lumesc, și numai dacă vreau însurăteii mai trebuie să mērgă și în fața altarului, înainte slugitorului lui Dzeu, să-și jure credință vecinică. Că e bine ori nu e bine, că așa rēnduiesc noua lege, nu ne mai ertat să spunem. E lege întărită, nu ne mai rămâne deocamdată decât să ne plecăm ei.

Înainte însă de a se face întâiele căsătorii civile, datorința noastră a tuturor este, să ne gândim și să ne sfătuim asupra chipului cum avem să purcedem, ca prin supunerea la formele noiei legi, căsătoria noastră să rămână totuși cât se pôte de mult, și cu mai puțină știrbire, aceea ce a fost până acum!

Și asta, după părerea noastră, să pôte prea ușor, numai bunăvoință ne trebuie, și înțelegere de a urma la fel, în trēba căsătoriei. Preoții nostri să se străduiască a da cuvenitele povețe poporului, ér' bunul nostru popor să asculte de sfatul preoților în această privință. Și étă care este părerea noastră în deosebi, despre ținuta ce avem s'o urmăm în fața legii celei nouă:

Ne vom supune ei. Înainte de a merge la biserică, vom merge, precum ea poruncesce, la slujbașul însărcinat cu încheierea contractului, spre a ne face datorința față de lege. Legea cere să fie de față: mirele mirésă și doi martori, înainte cărora mirii declară, că vor să se căsătorēscă și el îi declară îndată de căsătoriți și — gata!

Atât și nimic mai mult să facem! Să plinim litera legii, dar' nici o jumătate de literă peste ea!

Fie mirele, fie mirésă, se îngrijăscă de cei doi martori ce se cer, ori fie-care de câte unul, și să mērgă cu ei la cancelaria de încheierea căsătoriei.

Să mergem însă, și mire și mirésă și martori îmbrăcați fôrte simplu, fără nici o flóre, fără nici o podóbă, fără nici un sēmn de sêrbătóre, fără nici un alaiu, ne lăsând să ne însoțēscă, afară de prescripții martori, nici chiar părinți, nici rude! Mergem numai pentru plinirea prescrișelor legii, ne dând întregului lucru nici o înfățișare de sêrbătóre!

După încheierea celor prescrișe apoi să ne întórcem acasă, să ne împodobim cu flori, cu haine de mire și de mirésă, să luăm părinți și rude și prietini, și

cu vesel alaiu să mergem la casa lui D-șeu. să ne facem datorința cea sântă și bună de creștini, ca și până aci!

În chipul acesta urmând, va rămânea scutit de ori-ce primejdie frumosul și sântul obicei străbun al căsătoriei, și nici sântenia lui stîrbire nu va suferi!

În acest înțeles e datorința dlor preoți să propoveduiască și să pregătēscă poporul pentru intrarea în ăile legii celei nouē, căci această este, după cea mai bună a noastră credință, calea curată și óblă pe care va trebui să umblăm ca credincioși ai lui D-șeu și ai națiunii noastre. Și mult am dori și bine ar fi, când această părere ar fi a tuturor românilor de pretutindenea, și s'ar potrivi cu toții ei!

Pe lucru dar', iubiți preoți, învătători și cărturari, propoveduiți în acest fel și pregătiți poporul!“

Noutăți.

Martí, în 8/20 August, fiind ăia regelui Stefan, legea opresce ca să se lucre în ateliere și astfel numărul procesim al fôiei noastre va apăre Joi, în 10/22 August a. e.

* * *
Liberalism magiar! Ministrul de interne unguresc a oprit intrarea în țara noastră a fôiei române „Scóla Română“, și a ăiarului sêrbesc „Boegradski Glasnik“, pentru ținuta lor contrară statului magiar.

* * *
Adunare oprită. Adunarea învățătorilor români gr. or. din comitatul Timișului a fost oprită. ăiarele unguresc saltă de bucurie din cauza aceasta. — Nu mai începe îndoiăla, în Ungaria „liberală“ se pot interăice și chiar adunările învățătoresci!

* * *
Esamene pentru păđitorii de pădure. Esamele pentru păđitorii de pădure se vor ținé în comitatul Sibiiului la 21 Octombree n. e. și ăilele următóre în sala cea mare a comitatului și anume: cele scripturistice în 21, ér cele verbale în ăilele următóre.

Cei cari voiesc a se însinua la facerea acestor esamene, au a-și asterne cererile instruite cu documentele necesarii inspectoratului reg. de pădure din loc până în 10 Octombree n.

Sibiiu, în 12 August 1895.

Nicolau Sôcs m. p.,
inspector regesc de pădure.

* * *
Atentat contra lui Ferdinand. Se scrie din Budapesta, că poliția de acolo era avisată despre atentatul pus la cale contra lui Ferdinand, când acesta va trece prin capitala Ungariei. Poliția a luat dispozițiunile de lipsă în privința acesta. S'a constatat în cele din urmă că despre atentat nici vorbă

sesce, această se face mai mult în interesul filologiei germane comparative și în parte și pentru de a conserva obiceiuri, jocuri, expresiuni originale și altele. Începutul l'a făcut, după cum știu, fostul preot în ăaiesul săsesc Haltrich, care într-o colecțiune mărișóră de povesti pretinse săsesci a întretesut și unele scrise în limba populară săsescă, ceea-ce a surprins plăcut pe scriitorii din Germania. *) Poveștile lui Haltrich, între care fôrte multe vor fi ađite dela Români, au fost fôrte bine primite în Germania, ele ajung aprópe nivoul poveștilor fraților Grimm și ale măestrului Andersen, și meriă și din partea noastră atențiune din mai multe puncte de vedere.

Încercări în limba săsescă s'au mai făcut cu diferite prilejuri, mai succese sunt cele publicate în jurnalul social-literar „Volksfreund“ în jurul căruia s'au grupat un număr de puteri tinere în timpul mai recent.

De tot puțină, sau aprópe nici o activitate nu se desvóltă în privința culegerii și publicării eventualelor po-

*) Haltrich: Deutsche Volksmärchen aus dem Sachsenlande in Siebenbürgen. Ed. IV. 1885.

esii populare ceea-ce tot din punct de vedere filologic, dar și deosebi pentru de a cunoșce estetica poporului, nu ar fi fără intereres. Ce e drept limba această lipsită fiind de eufonii și de accente mai subtile pare a nu întruni deloc cerințele desvóltării unei activități de terenul poeziei; apoi chiar și poporul cu temperamentul ce oscilă între fiegmatic și apatic, pare a nu fi născut de creator și cultivator al poeziei său Musei rurale. Lipsa de sentimente este o parte sêracă sufletescă a lor — dacă o putem numi astfel.

Dintre puținile lor poezii citez aci un fragment, ce pare a fi viu o baladă mai mărișóră:

Um Ôlt, um Ôlt, um gielen rin
Do sôs é médechén gonz éllin
Gor munchen toal, gor munchen ris
Det orémchén ent woassér schmiss. *)

Srofa e drăguță și nu tocmai fără poezie întrēnsa. Étă-o pe romănesce:

La malul galben al Oltului
Sedea o fată singurică
Ș'arunca rose'n apa lui
Ș'arunca câte-o viorică.

*) Audită în Laslea-săsescă. E tipărită și în un calindar mai vechiu.

Aceste însă cum am ăis, sunt rare. Ađi călătorind prin satele săsesti, întēlnești sêra, cei drept, ca și la români, juni și june în porțiță, dar pe când ai noștri cântă doinele strămoșesci, acompaniați de un fluer și se resfață cu natura, pe atunci tinerimea lor cântă monotóne marșuri într-o limbă nepricepută deajuns, marșuri învățate dela „șoler“ și dela adjuvanții *) lor și cântate aprópe mecanice, fără un leac de sentiment. Ba nu arare ori îi ađi cântând și romănesce, și în deosebi la jocurile lor de Dumineca îi ađi adoptând obiceiurile românrsci de a țipa (chiui), firesce nu în limba lor. **)

(Va urma.)

Grija bună păzește primejdia rea.

Dómne, mare-ți e puterea și mult ești îndurător,
Căci grijesci de cel sêrac ca și de un domnitor;

*) Adjuvanții sunt sașii care formēză un chor instrumental în sat.

**) Atrag aci atențiunea asupra colecțiunei de basme scrise în limba săsescă de preotul Ernst Tollnér din Bertan, intitulată „Ous der Rokestuf“ (din ședětóre), tip. 1891. Dedicată scriitorului M. Albert.

Tôte-s bune și 'nțelepte, căci așa ni le-ai creat,
Dar de când există lumea, unele s'au mai stricat,
Ađi și-un dascál dela sate trebuie să bage sēmă
Ca să nu îl compromită copii chiar la esamen.

Țin minte, c'un biet de dascál, la esamen a 'ntrebat,
Pe-un băiat despre potop: cum a fost de s'a 'ntēplat?
Băiețelul îi rēspunde: „Dumneșeu dac' a simțit
Că lumea a dat spre rele, s'o potopēscă s'a gândit,
Și 'n loc de-a ăice potop, copilul a ăis topor,
Și făcu pe bietul dascál de rușine la popor.

Nu-i destul numai cu-atăta, dar e alta și mai mare,
Unii pôte nu vor crede, dar i-așa și nu-i mirare,
Ér la scóla la esamen, un sêrman învățător
A vorbit de creațiune, și de Domnul creator,
Đicēnd că: „omul când móre, sufletul lui tot trăesce,
Și deși el nu se vede, dar la ori-ce om el este,
Sufletul e nevēlut, dar e partea primă 'n trup,
Ér partea, care se vede, este făcută din lut“.

nu putea fi, ci acest s'von a fost răspândit de către oamenii principelui. Se dice că de când cu moartea lui Stambulow, principele Ferdinand a devenit foarte fricos, se teme adică, că oamenii lui Stambulow vor să-și răsbune.

Soția lui Stambulow. Ziarul „Ilustrirte Zeitung“ din Lipsa, publică despre soția și familia lui Stambulow următoarele: „Polixena Stambulow este o femeie elegantă, are în față nisele trăsuri foarte fine, ochi negri, păr întunecat și de prezent e cam de 26 de ani. S'a născut în București din părinți avuți. Tatăl ei a fost comerciant mare. Prima educație și-a primit-o în claustrul Săcré-Coeus, de unde a mers în Dresda, petrecând acolo 6 ani în pensionat. Soția lui Stambulow vorbește afară de limba bulgară, limba germană, franceză și română. Din Dresda s'a dus în Bulgaria și anume în orașul Sistovo, unde s'a fost mutat tatăl-sau.

Când ducele Ferdinand înainte de aceasta cu 8 ani a fost venit în țară, Stambulow care ține frânele guvernării, l'a întâmpinat în Sistovo. Acolo a făcut cunoștință cu soția sa. Cu câteva zile mai târziu s'a dus la Sistovo și s'a căsătorit. Soția lui Stambulow are 3 copii: o fetiță de 4 ani, un copil de 6 ani și unul de câteva luni. Copilul cel mai mic nici nu e botezat încă. Stambulow a fost avut de gând ca să pună numele copilului Arzen, cum și-a fost botezat Alecsandru Hartenau copilul lui. Văduva din motivul acesta va pune numele copilului Arzenau.

Soția lui Stambulow va merge în România pe timp mai lung, întorcându-se însă în Bulgaria ca să ducă în deplinire planul nutrit de Stambulow. Stambulow adică a lăsat, că în cazul când ar muri sau ar fi omorât, copii lui să fie crescuți în spirit curat bulgăresc. Avere n'a rămas după Stambulow, dar soția dispune de avere destulă, pentru a și putea crește copiii.

Despre ultimele zile ale lui Stambulow se scriu următoarele: Soția lui Stambulow a stat continuu lângă patul bărbatului său, cerând acesta apă; odată a pretins să i-se dea bromnatriumul, pe care el l'a fost pus pe dulapul din odaia sa de lucru.

Odată a vădit că soția sa:

„Te rog atinge degetul tău de al meu ca să ved, există încă mâna mea“.

Înainte de moarte a zis: „Medicii greșesc, când dic că nu voi muri, eu știu că am să mor, acesta se observă din durerile ce le simt în capul meu“.

Miercuri seara simțindu-se foarte rău, a zis:

„Polixena, îmbrățișează-mă, mi se apropie sfârșitul; dar tu numai în cazul acela ești vrednică de a mă îmbrățișa, când grația curții o vei respinge“.

În momentul acela a lăcrămat. A cerut ca să vină preotul. Când metropolitul din Sofia și-a finit rugăciunea, Stambulow a zis: „Fă-mi cruce, căci eu nu pot“.

Și n'are vorba de, de suflet el în-

trăbă: S'un băiat mai mititel, îi răspunde acum în-

grabă: „Suflet este....., dău eu știu“, „dacă ști, răspunde dară!“

„Suflet este sora-mea, că te-am auzit aseră Domnule învățător, cum diceai surorii mele: „Sufletul meu ești tu dragă, tu ești totă a mea avere“.

.....

Poftim, vedeți, nu e rușine, pentru un în-

vățător Să-și audă atari vorbe într'o lume de popor, Dar n'ai ce face, el e vina, căci s'a fost

îndrăgostit, Cu fetița unui om, și așa s'a păcălit.

.....

Copilașii dela scôlă deși n'au cam priceput, De unde vin astea vorbe, dar oamenii au știut,

Și unii din ei au zis: că lor nu le trebuie 'n sat,

Dascăl tinăr, ne 'nsurat, ci bătrân și aședat.

Și bietul învățător, tu silit să plece 'ndată, Lăsându-și în urma lui, sufletu cam supărată.

București, August, 1895.

Ioan Căndea.

Soția atunci l'a îmbrățișat și i-a dat ultima sărutare. După câte-va minute a răposat.

* * *

Haz. Coconița: Dă-mne, ce ar fi dacă s'ar aprinde teatrul!

Diaristul: Eu aș fi primul care aș scăpa.

Coconița: (oftând) Și pe mine aici mă ai lăsa?

Diaristul: O, nu coconiță! Aș fugi numai decât după trăsura, apoi aș merge la oficiul telegrafic și aș telegrafa despre cazul acesta ziarului meu, și apoi aș grăbi ca să te scap pe Dia.

Înștiințare.

Pregătite fiind afacerile pentru inactivarea „Hondolenei“ însoțire de anticipație și credit în Hondol, ne luăm voie, a aduce și pe acesta cale la cunoștința on. membrii ai însoțirii noastre cumcă: Sâmbătă în 19/31 August 1895 orele 2 după amăzi, se va face deschiderea susnumitei însoțiri.

Hondol, 1/13 August 1895.

P. A. Mihul,
director.

Eugen Grecu,
secretar.

Irigațiunile în prosperitatea agriculturii.

Nimic nu poate fi mai interesant în lume ca observațiunea dezvoltărilor succesive a unei plante, din momentul când germenul începe a se nutri din materia de rezervă conținută în sămânță, până la ultima fasă a maturității, adică până în momentul formării fructelor, speranța rasei sale. Dacă cercetăm în mod minuțios viața unei plante, putem observa, în prima linie, că ea ca să poată trece prin toate fazele vieții, are trebuință mare de apă. Apa joacă un rol mare în vegetațiunea plantelor. În adevăr, germinațiunea își ia începutul prin absorbirea apei care disolvă materiile de rezervă din sămânță, le modifică și le oferă embrionului ca nutrimēt. Urmand cu absorbirea apei, învelișul se îmbibă, în cele din urmă crapă, înlesnind pătrunderea în afară a tigelei cu cotiledonul, care, îndreptându-se în sus, tind a forma viitorul trunchiu cu ramuri și frunze; ăr pe de altă parte, de subț se ivesc radiclele, care vor forma rădăcinile plantei cu peri absorbanti (tricom), guri de nutrițiune. Tânăra plantă care la început se nutria din materia de rezervă conținută în sămânță, se silește acum a-și agonisi singură nutrimētul trebuincios. În cazul acesta ca și mai înainte, apa realizează o condițiune capitală, joacă un rol considerabil în nutrițiunea ei. Apa servește ca vehicul, aducând cu sine alimentele din părțile mai depărtate în spre tricomi rădăcinilor, le disolvă și le trece prin imbibațiune în pereții celulelor, apoi prin puterea cspilarisăței sunt transportate în diferitele părți ale plantei la foile cele mai extreme.

Fără să pătrudem în descrierea acestor fenomene, trebuie să stabilim, că apa care servește ca mijloc de disolvare și transport serurilor și corpurilor organice, contribuie încă la formarea substanțelor organice dând plantelor prin descompunerea sa oxigenul și hidrogenul necesar, întreține corporațiunea ori transpirațiunea lor.

Cunoștința acestor fapte misterioase este întinsă, dar al cărei studiu pare a fi până în zilele noastre încă necomplet. Un număr mare de oameni ai științei, ca: Pasteur, Ville, Dumas, Chevreul, Barral, Payen, Marié, Davy, Corinwinder, Hervé, Mangon, etc., continuă descoperirile începute de Ruffon și Lavoisier, pentru a scote agricultură din starea de înapoere călăuzită de obiceiurile tradiționale.

Acești naturaliști constată că planta ca și animalul nu pot trăi fără de apă. Ea trebuie a-și satisface pofta începând din prima fasă a aparițiunii până la ultima a nutrițiunii.

Plantele găsesc apa trebuincioasă vieții în stratul arabil ce le înconjură rădăcinile. Aci se aprovizionează prin două căi diferite: condensatiunea vaporilor din atmosferă în ploie, rouă, și prin absorbițiunea invizibilă a umidității din aer sau din subsol. Acest înădit mod de aprovizionare satisface cerințele plantei fie ca mijloc de nutrițiune ori transpirațiunii. Însă acesta o putem admite numai în anumite circumstanțe. Așa, în țările unde pământul este puțin cultivat având și o climă umedă, acolo, zic, umiditatea aprovizionată prin cele două căi poate fi îndestulătoare; nu însă același lucru va fi pentru țările bântuite adesea de secete îndelungate și acolo unde agricultura formeză unica avuție națională: în acest din urmă caz suntem datori să asigurăm plantelor o nutrițiune mai energetică prin mijlocul udărilor succesive. Aceste udături sunt cu atât atât mai necesare cu cât solul este mai puțin umed, cu atât mai utile cu cât plantele au foile mai largi, ori cu atât mai active dacă clima va fi mai caldă, secetele mai adesea, cum se întâmplă și la noi în țară, serie „Jurnalul soc. centr. agricole“.

Rolul apei odată cunoscut, rămâne ca să realizăm foloșele produse prin ea și prin mijlocele de a o pute utiliza. Avem la noi în țară destule ape pe care le putem folosi mai ales atunci când în cauza secetelor, plantele se veștejesc, se usucă și pier. În primul rang livețile trebuie să utilizeze cât mai mult apele noastre, pe care le posedăm în abundență, căci am admis că ele joacă rolul cel mai mare în avuția țerei.

Să studiem lucrurile puțin mai adânc și vom constata, cumcă noi românii, din cauza lipsei de nutrețuri, stăm rău de tot cu producțiunea animalelor, de acolo terenurile țerei noastre încep a săraci treptat și ca consecință fatală recoltele devin din ce în ce mai puțin abondante.

Agricultura noastră este încă fără putere de a veni în ajutorul larg și economic la trebuințele populațiunii.

Observați bine, ne găsim în fața unei stări critice, riul este destul de mare, însă nu poate fi fără remediu.

Mijlocul cel mai eficace de a crește avuția națională, depinde mult dela ameliorarea raselor de animale, prin urmare de ameliorarea și întinderea pășunelor și liveților irigate. Vom întinde treptat livețile irigate, vom asigura populațiunii noastre un viitor mai fericit. Pe această cale producțiunea animală va lua un sbor mai puternic, familiile muncitoare vor găsi un adăpost mai îndestulător, ăr prosperitatea agriculturii va fi mai bine realizată.

Dacă o proprietate are pe dânsa, pelângă alte ameliorațiuni și instalațiuni de irigare, arendarea ca și vinderea ei se va face cu sume mai remuneratoare; chiar clima locală se moderază sub influența irigațiunilor. Pretutindenea unde arta irigațiunilor a luat o dezvoltare mai mare, se găsesc acolo nutrețuri multe, animale frumoase și bine întreținute, pământurile sunt mai fertile, ăr agricultura mai înaintată. Să fim dar siguri că agricultura țerei noastre va găsi în practica irigațiunilor un amic care o va conduce spre un progres realizabil. D. S. P. Radianu, directorul ziarului societății centrale agricole, în No. din 13 August 1894, vorbind de îmbunătățirea agriculturii, învederează că prin crisa ce străbatem suntem siliți chiar să variăm și să perfecționăm cultura, ăr ministerul de agricultură este dator pe cale administrativă de a pune pe cultivatori în puțință să facă cultură ameliorată; luând pentru acesta ca

exemplu pe vecina noastră Austro-Ungaria care în acest chip, a transformat repede agricultura Bucovinei, Bosniei și Herțegovinei. D sa insistă mult la introducerea treptat și în mic a irigațiunilor — luând și aici de basă sistemul austro-ungar — mărginindu-ne însă deocamdată numai la producerea nutrețurilor de care țara noastră suferă astăzi, pentru întreținerea și ameliorarea animalelor domestice atât de folositoare agriculturii. În cesțiunea irigațiunilor dsa se exprimă în modul acesta:

„Agricultura noastră are nevoie să fie ajutorată. Avem ape care se perd. Pentru moment n'avem nevoie să înzestram țara cu sisteme de irigațiuni complicate, s e. cum sunt cele din nordul Italiei, ne aparține numai să găsim mijlocul prin care să adoptăm în modul cel mai folositor irigațiunile potrivit cu regimul apelor și cu nevoile țerei. Deocamdată să mărginim irigațiunile numai la producerea nutrețurilor, dând exemple de terenuri irigate pe întindere de 15—20 hectare pe domeniile statului. Așa au făcut ungurii și adă Ungaria are mai mult ca 600 mii jugăre cadastrale irigate. Sistemele mari de irigațiuni, care ne-ar costă cât și drumurile de fer, trebuie înlăturate. În toate regiunile țerei noastre esista preparate elementele creațiunii irigațiunilor lesne și economic, care așteaptă numai suflarea inteligenței ministeriului de agricultură.

Agricultura de munte și de câmpie, industria, străinătatea publică sunt interesate la creațiunea irigațiunilor. Ne facem datoria să atragem băgarea de seamă a celor în drept.

Sustinerea acestei cauze, care este chiar a patriei, ne va aduce cultura ameliorată; ea preocupă lumea politică și economică a țerei noastre“.

Deci, constatăm încă odată mai mult, că prin introducerea acestor ameliorațiuni vom merge spre un sfârșit mai fericit. Ar fi de dorit să se ia și a noi măsuri serioase în această privință. Să utilizăm isvôrele ce se nasc prin livezi sau riurile și riulețele ce străbat proprietățile noastre. Să încercăm și vom vedea că rezultatele sunt bune de tot. Ear ni s'ar putea reproșa că lipsa de bani ține progresul pe loc.

Este adevărat. „Lipsa banului paralizează inițiativa, ăr lipsa inițiativei face banul nefolositor“ zicea dl Vidalin un agronom francez.

Ori-ce început este greu. Însă statul care se ocupă cu interesele generale ale țerei este dator să stimuleze inițiativa privată stabilind irigațiuni model pe proprietățile sale în mic și treptat: cu ocaziunea aceasta se vor găsi mulți inițiatori, doritori de binele lor propriu. În privința aceasta dl Radianu se pronunță:

„Credința noastră stă în stabilirea irigațiunilor după sistemul austro-ungar:

1. Ministeriul de agricultură stabilește irigațiuni model pe proprietățile sale pe întinderi mici, 5—10 hectare;

2. Prin inginerii săi face planuri particularilor doritori să creeze irigațiuni pe proprietățile lor“.

Acest procedeu este unicul de a reuși, mai ales că țara noastră se găsesc aproape în aceleași condițiuni ca climă și teren cu Austro-Ungaria.

Cunoscându-se dar importanța irigațiunilor pentru agricultură, rămâne numai ca faptele să devină în adevăr pipăite asigurând agriculturii noastre un viitor salutar.

Vom căuta să vorbim asupra irigațiunilor fiind atât de necesare în prosperitatea agriculturii.

„Timpul“.

Nr. 935—895

[134] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor de învățători la școlile noastre confesionale din comunele mai jos însemnate aparținătoare protopresbiteratului Agnitei se scrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în foia „Telegraful Român” și anume.

1. Agnita, cu salariu anual de 300 fl. solvibil în rate lunare decursive cuartir în localitatea școlii, lemne și grădina de legumi.

2. Alțina, postul prim învățătoresc cu salariu anual de 300 fl. cuartir liber în edificiul școlii, lemne și grădina de legumi.

3. Ghijasa, cu salariu anual de 300 fl. solvibil în rate trei lunare anticipative, cuartir liber în edificiul școlii, lemne de foc și grădina pentru legumi.

4. Nocrichiu, cu salariu anual de 300 fl. solvibil în rate lunare decursive, cuartir liber în edificiul școlii lemne de foc și grădina pentru legumi.

Doritorii de a reflecta la vre unul dintre acestia posturi vor avea a-și asterne petițiunile de concurs instruite conform legilor în vigoare în termenul deschis la subsemnatul oficiu protopresbiteral.

În conțelegere cu respectivele comitete parohiale.

Agnita, Iuliu 1895.

Oficiul protopresbiter:

Sabin Piso,
prot.

Nr. 30—895 com. par.

[136] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de al III-lea învățătoriu la școla gr. or. din Poplaca se deschide prin această concurs pe lângă următoarele

Emolumente:

1. Salariu anual de 300 fl. v. a.
2. Relut de locuință 15 fl. v. a.
3. Relut de lemne 25 fl. v. a.

Concurenții vor fi datori înainte de alegere a dovedi destoinicia în cântări și tipic, având alesul învățătoriu obligământul de a cânta cu tinerimea școlară în cor la fie-care liturgie.

Purtarea agendelor direcțiunei școlare împreună cu o remunerațiune anuală de 50 fl. v. a. precum și instrucția în școla de repetițiune și în cea de pomărit (grădina școlară) se va împărți prin comitetul parochial în conțelegere cu corpul învățătoresc între toți trei învățătorii la începutul anului școlastic.

Competințele învățătorului ales se solvesc toate în rate trilunare anticipative din cassa bisericească, 6r concursele instruite conform legilor din vigoare sunt a se asterna la oficiul protopresbiteral gr. or. din Sibiu în termen de 30 zile dela I-a publicare în „Telegraful Român”.

Din ședința comitetului parochial gr. or.

în Poplaca ținută în 21 Maiu 1895.

Președintele:

Aureliu Millea,
notariu com.

Nr. 652/895

Cu consensul subscrisului.

Sibiu, 4 August 1895.

Ioan Papin,
protopresb.

Nr. 217—895

[135] 1—3

CONCURS

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela școlile din comunele mai jos însemnate se scrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. Brad a) un post de învățător cu salariu de 300 fl. și 50 fl. bani de cuartir b) un post de învățătoriu cu salariu 300 fl. și cuartir.

2. Băița, un post de învățătoriu cu salariu de 365 fl. din cari 50 fl. sunt computați din venitele cantoralii, 6r 15 fl. în prețul unui stâng de lemne și cuartir.

Concurenții au a se presenta în vre-o Duminecă ori sârbătoare pentru a-și arăta desteritatea în cântările bisericesci. Cei cari vor fi în stare a instrui și conduce corul în biserică vor fi preferiți și li se pune în vedere o remunerațiune însemnată.

3. Bucesiu, un post de învățător cu salariu de 300 fl. din cari 36 fl. sunt computați în prețul celor 3 stângeni de lemne per 12 fl. 14 fl. în venitul cantoral, și cuartir.

4. Curechiu, un post de învățător cu salariu de 300 fl. și cuartir.

5. Ormindea, un post de învățătoriu cu salariu de 355 fl., din cari 40 fl. sunt computati din venitul cantoral, 6r 15 fl. în prețul unui stâng de lemne.

Învățătorii va avé se țină, dela începutul utrenii, o strană în biserică.

Petițiunile de concurs instruite conform normelor din vigoare se se asternă subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul deschis.

Brad, la 4 Iuliu, 1895.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Zărandului în conțelegere cu comitetul parochial respective.

Vasiliu Damian,
protopresbiter.

Nr. 493/895

[123] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învățător dela clasa I dela școla poporală elementară din Tărlungeri protopresbiteratul Brașovului prin această se scrie concurs pe termin de 30 zile începând dela data de mai jos Emolumentele împreunate cu acest post de învățător sunt:

1. 200 fl. v. a. din repartițiune și
2. 100 fl. v. a. din venitele cantorale.

Competenții, cari doresc a ocupa acest post de învățător sunt îndatorați ași înainta petițiunile instruite în sensul legilor în vigoare subsemnatului oficiu protopresb. Tot odată se îndatoréză a se presenta în una din Dumineci sau sârbători spre a-și arăta desteritatea în cântările bisericesci.

Brașov, în 21 Iuliu 1895.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Brașovului în conțelegere cu comitetul parochial.

Ioan Petric,
protopresbiter.

Nr. 413/895

[124] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci vacante din comunele mai jos însemnate, se scrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. Bucium-Cerbu, cu salariu anual de 300 fl. din repartiție, cuartir și lemne de foc.

2. Bucium-Sat, cu salariu anual de 300 fl. cuartir, grădina și lemne de foc.

3. Bucium-Isbita, cu salariu anual de 260 fl. din repartiție, cuartir și lemne de foc.

4. Buninginea, cu salariu anual de 300 fl., din repartiție, cuartir, grădina și lemne de foc.

5. Ciuruleasa, cu salariu anual de 250 fl. din repartiție, cuartir, grădina și lemne de foc.

6. Feneș, cu salariu anual de 300 fl. și adecă 70 fl. din venitul regalului 180 fl. din repartiție și folosirea unui agru în mărime de 4 jugere 399 stingini □ computat în 50 fl. cuartir grădina și lemne de foc.

7. Pătrângenii cu Valea-Bulzului, cu salariu anual de 300 fl. și adecă 135 fl. din venitul regalului, 10 fl. 50 din interesele obligațiunei de stat și restul din repartiție, cuartir, grădina și lemne de foc.

8. Roșia, cu salariu anual de 300 fl. cuartir și lemne de foc.

9. Soharu, cu salariu anual de 240 fl. și lemne foc.

10. Valea-Dosului, cu salariu anual de 300 fl. și adecă 20 fl. dela biserica, 16 fl. 80 cr. din interesele obligațiunei de stat 6r restul din repartiție, cuartir și lemne de foc.

11. Vulțoriu cu Zlatna, salariu anual de 300 fl. parte din cassa bisericeii parte din repartiție, pentru cuartir 36 fl. și lemne de foc.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi au a-și asterne cererile instruite conform normelor în vigoare la subscrisul oficiu protopresbiteral până la terminul susindicat, 6r concurenții la posturile de sub Nr.ii 1, 2, 4, 6, 7, și 11 au a se presenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare la biserică spre a-și arăta desteritatea în cântări și tipic. Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Abrudului în conțelegere cu comitetele parohiale resp ctive.

Petru Popovici,
adm. prot.

Nr. 208/895

[129] 3—3

CONCURS

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci vacante dela școlile comunelor bisericesci gr. or. din protopresbiteratul Câmpelor se scrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare oficiasă.

1. Certege, cu salariu de 300 fl. v. a. din repartiție și casa bisericeii și locuința recerută.

2. Lăpuș, cu salariu de 300 fl. v. a. din repartiție și locuința recerută.

3. Poiana-Valea-verde, cu salariu de 300 fl. v. a. din repartiție și locuința recerută.

4. Ponor, cu salariu de 300 fl. v. a. din repartiție și locuința recerută.

5. Șohodol-Peleș cu salariu de 300 fl. v. a. din repartiție și locuința recerută.

6. Vidra-medié cu salariu de 300 fl. v. a. din fondul școlar și locuința recerută.

La tote aceste posturi se recere ca învățătorii se cânte în biserică și se lucre grădinile de pomărit.

Doritorii de a ocupa aceste posturi se trimită cererile lor concursuale în timpul deschis subscrisului oficiu.

Oficiul protopresbiteral gr. or. din Câmpeni.

Câmpeni, 10 Iulie, 1895.

Romul Furdui,
protopop

Nr. 249 Scol.

[131] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci vacante la școlile române gr.-or. din comunele mai jos însemnate, protopresbiteratul Solnocului, se scrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Telegr. Român”.

1. Costeni, afiliată la Cupșeni cu salariu anual de 300 fl. v. a. din repartițiune de pe popor, la învățătoriu ambulant și cuartir în edificiul școlii.

2. Valeni, cu salariu anual de 300 fl. v. a. și cuartir în edificiul școlii.

3. Libotin, cu salariu anual de 300 fl. v. a. și cuartir în edificiul școlii.

Doritorii de a reflecta la aceste posturi sunt rugați a-și asterne cererile instruite cu documentele necesare la subscrisul oficiu prin posta ultimă Oláh-Lăpos până la terminul sus indicat.

Cupșeni, 19 Iuliu, 1895.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Solnocului în conțelegere cu comitetele parohiale.

S. Cupșa,
protopresbiter.

Nr. 278/895

[128] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci vacante din parochiile mai jos însemnate ale protopresbiteratului gr. or. al Seliștei se scrie concurs cu terminul de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. Sibiel, cu salariu anual de 300 fl. și cuartir liber.

2. Topârcea, cu salariu anual de 300 fl. v. a. folosirea unui pământ drept relut de cuartir și o parte din grădina școlară

Aleși învățătorii la amândouă posturile vor fi obligați a ținea Dumineca și sârbătore strănă în biserică spre care scop se cere ca ei se se presinte înainte de alegere în respectivele biserici spre a-și arăta desteritatea lor în cântări.

Reflectanții la aceste posturi se-și asternă rugăile lor concursuale, instruite conform legilor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul deschis.

Seliște, 22 Iuliu, 1895.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Seliștei în conțelegere cu comitetele parohiale concernente.

Dr. Nicolae Maier,
protopresbiter.

Nr. 639/1896

[130] 2—3

CONCURS.

Pentru oruparea posturilor de învățători la școlile din comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul Sibiiului se scrie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Telegr. Rom.”

1. Cornețel, cu salariu anual 300 fl. cuartir și lemne.

2. Riu-Sadului, salariu anual 300 fl. cuartir și lemne.

3. Slimnic, învățătoriu primariu 300 fl. venitul din grădina școlară și alte remunerațiuni pentru servicii cantorale până la 40 fl., învățătoriu al doilea 200 fl. ambii cu cuartir în școlă și câte doi stângini lemne de încălzit.

4. Șura-mare, cu salariu anual de 300 fl. cuartir în edificiul școlii cu lemnele de lipsă pentru încălzit și jumătate din venitul din grădina școlară.

5. Tălmăcel, cu salariu anual de 300 fl.

6. Turnișor, cu salariu anual de 300 fl. cuartir în edificiul școlar și lemne de încălzit.

7. Vesesud, cu salariu anual 300 fl. cuartir și lemne.

Concurenții vor face bine dacă înainte de ziua alegerii se vor presenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în comună spre a-și documenta desteritatea în cântări și tipic.

Suplicele concursuale instruite în sensul legilor și regulamentelor în vigoare adreseate sinodelor parohiale se se promoveze în termenul deschis la subsemnatul oficiu protopresbiteral.

Sibiu, 29 Iuliu, 1895.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Sibiiului în conțelegere cu comitetele parohiale.

Ioan Papin,
protopresb.

Turnătoria de clopote și de metal a lui

Antoniou Novotny

în Timișoara — Fabrică

se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioase, pe lângă garanță pe mai mulți ani, provădate cu adiustări de fer bătut, construite spre a le întorce cu ușurință în ori ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lăture prin ceea-ce sunt mântuite de crepare.

Cu deosebire recomand

clopote patentate găurite

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari au un ton mai intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă decât clopotele turnate după sistemul vechiu, așa, că un **clopot patentat cu 300 kg. este egal în tonul unui clopot de 400 kg. făcut după sistemul vechiu.** Mai departe se recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătător, — spre preadiustarea clopotelor vechi cu adiustare de fer bătut, — ca și spre turnarea de **tóce de metal.** Clopote în greutate de 300 kg. și mai jos se află totdeauna gata în magazin.

[43] 11—21

Pref-curanturi ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco.